

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 86/2023
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα ΣΤ΄)
Συνεδρίαση της 21^{ης} Ιουνίου 2023**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Ασημίνα Ροδοκάλη, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Αικατερίνη Γαλάνη, Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Αντώνιος Παπαγεωργίου και Μαρία Δεληγιάννη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Κούζιου, Πάρεδρος του ΝΣΚ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αρ. πρωτ. 209426/27-04-2023 της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών / Διεύθυνσης Ασφάλισης/ Τμήμα Ασφάλισης Μη Μισθωτών του e-ΕΦΚΑ, που υπογράφεται από τον αρμόδιο β΄ Υποδιοικητή του e-ΕΦΚΑ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, εάν εξακολουθεί να εφαρμόζεται στον e-ΕΦΚΑ η καταστατική διάταξη του π. Ταμείου Ασφάλισης Εμπόρων (Τ.Α.Ε.) της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/1981 (Α΄167).

.....

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το προαναφερθέν έγγραφο της υπηρεσίας και τα στοιχεία που το συνοδεύουν προκύπτουν τα εξής:

1. Η ερωτώσα Υπηρεσία υπέβαλε το υπό κρίση ερώτημα *«με αφορμή ερωτήματα Τοπικών Διευθύνσεων του e-ΕΦΚΑ σχετικά με τη διαχείριση αιτημάτων ασφαλισμένων του π. ΟΑΕΕ – ΤΑΕ με τα οποία ζητούν, επικαλούμενοι τη διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/81 (Καταστατικές διατάξεις π. ΤΑΕ), να απαλλαγούν της υποχρέωσης καταβολής εισφορών του Κλάδου Σύνταξης του e-ΕΦΚΑ».*

Περαιτέρω η Υπηρεσία αφού έλαβε υπόψη της α) το άρθρο 70 του ν.3518/2006 που προβλέπει ότι: *«γενικές ή ειδικές διατάξεις που αφορούν τα καταργούμενα από 1/1/2007, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν.2676/99 (ΦΕΚ 1Α') Ταμεία Τ.Ε.Β.Ε., Τ.Α.Ε., Τ.Σ.Α., εξακολουθούν να ισχύουν εφόσον δεν έχουν καταργηθεί ρητά ή το θέμα στο οποίο αναφέρονται δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά με νεότερη διάταξη της νομοθεσίας του ΟΑΕΕ», β) το με αρ. πρωτ. 6204/29-10-2007 έγγραφο της Δ/σης Νομικών Υπηρεσιών του π. ΟΑΕΕ σύμφωνα με το περιεχόμενο του οποίου η ειδική διάταξη του π. Τ.Α.Ε. παρέμεινε σε ισχύ στον π. Ο.Α.Ε.Ε., γ) τη με αρ. πρωτ. 134/2007 εγκύκλιο του π. Ο.Α.Ε.Ε. που ενημέρωνε τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του Οργανισμού για το εν λόγω θέμα και δ) τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ν.4387/2016, σύμφωνα με την οποία οι ασφαλισμένοι των εντασσόμενων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών, καθώς και του Δημοσίου, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας αυτών, όπως ισχύουν, εκτός όσων ειδικά ορίζει με τις διατάξεις του ο ν. 4387/16, διατύπωσε την άποψη *«ότι η ειδική καταστατική διάταξη του π. ΤΑΕ (παρ. 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/81) θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει και στον e-ΕΦΚΑ, όπως ίσχυε στον π. ΟΑΕΕ.»**

Κατόπιν των ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το υπό κρίση ερώτημα, ζητώντας να πληροφορηθεί εάν εξακολουθεί να εφαρμόζεται και στον e-ΕΦΚΑ η ειδική καταστατική διάταξη του π. Τ.Α.Ε. της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/1981.

2. Η διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του πδ 668/81 αποτέλεσε, κατά το χρόνο της θέσπισής της, μια ευνοϊκή, μοναδική ίσως στο κοινωνικοασφαλιστικό μας σύστημα ρύθμιση, για την συνέχιση, αν και έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, της επαγγελματικής δραστηριότητας ασφαλισμένων του π. Τ.Α.Ε., μέσω της απαλλαγής τους από την καταβολή εισφορών Κλάδου σύνταξης.

Το ζήτημα αν ισχύει η κρίσιμη καταστατική διάταξη του π. Τ.Α.Ε. και στον Ο.Α.Ε.Ε. για τους πρώην ασφαλισμένους του ΤΑΕ, είχε απασχολήσει και τον πρώην Ασφαλιστικό Οργανισμό (Ο.Α.Ε.Ε.). Η Δ/ση Νομικών Υπηρεσιών του, με το με αρ. πρωτ.6204/29-10-2007 έγγραφό της, διατύπωσε τη γνώμη ότι η ειδική διάταξη εξακολουθεί να ισχύει στον ΟΑΕΕ, διότι «...στην νομοθεσία του ΟΑΕΕ δεν υπάρχει διάταξη που να καταργεί ρητά ή να ρυθμίζει διαφορετικά το θέμα». Ακολούθησε η με αρ. 134/2007 εγκύκλιος της Γενικής Δ/σης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών του ΟΑΕΕ με θέμα «Διευκρινίσεις αναφορικά με την ισχύ της διάταξης του τέως ΤΑΕ (πδ 668/81, άρθρο 61 παρ. 7), σύμφωνα με την οποία «...η παρ. 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/81 εξακολουθεί να ισχύει και κατά συνέπεια ασφαλισμένοι με δραστηριότητα που υπάγονται στην ασφάλιση του τ. ΤΑΕ και έχουν συμπληρώσει ή θα συμπληρώσουν το 75^ο έτος της ηλικίας τους και έχουν θεμελιώσει απαραίτητως συνταξιοδοτικό δικαίωμα, έχουν τη δυνατότητα, κατόπιν αιτήσεώς τους, να απαλλαγούν των εισφορών Κλάδου Σύνταξης ενώ συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους και να καταβάλουν μόνο εισφορά Κλάδου Υγείας».

Ακολούθησε η έκδοση νέας με αρ. 36/2009 εγκυκλίου της Γενικής Δ/σης Ασφαλιστικών Υπηρεσιών του Ο.Α.Ε.Ε. με θέμα «Συμπληρωματικές οδηγίες σχετικά με την εγκύκλιο 134/2007 που αφορά το άρθρο 61 του π.δ. 668/81 του πρώην ΤΑΕ». Ειδικότερα με την νέα εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι: «Η συγκεκριμένη διάταξη αφορά τους ασφαλισμένους με δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του τέως ΤΑΕ, οι οποίοι, εφόσον έχουν συμπληρώσει ή θα συμπληρώσουν το 75^ο έτος της ηλικίας τους και έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος απαραίτητως στο τέως ΤΑΕ (δηλαδή μέχρι 31/12/2006), έχουν τη δυνατότητα, συνεχίζοντας τη δραστηριότητά τους, να απαλλαγούν των εισφορών του Κλάδου Σύνταξης και να καταβάλλουν μόνο την εισφορά για τον Κλάδο Υγείας του ΟΑΕΕ..... Για να διαπιστωθεί αν έχει συμπληρωθεί ο απαιτούμενος συντάξιμος χρόνος στο τέως ΤΑΕ και για να ελεγχθεί αν βρίσκεται ακόμα εν ενεργεία ασφαλισμένος, θα προβαίνετε σε πλήρη ασφαλιστικό έλεγχο του φακέλου του... Ευνόητο είναι δε, ότι η ως άνω εξαίρεση αρχίζει από την πρώτη του επόμενου μήνα υποβολής της αίτησης, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις. Στην περίπτωση που κάποιος έχει θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα στο τέως ΤΑΕ και υποβάλει αίτηση εξαίρεσης βάσει του άρθρου 61 του Π.Δ. 668/81 πριν να έχει συμπληρώσει τα απαιτούμενα

χρόνια ηλικίας, η εξαίρεση θα αρχίσει από την πρώτη του επόμενου μήνα συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας.»

Νομικό πλαίσιο

3. Στο άρθρο **2 του ΑΚ** ορίζεται ότι «ο νόμος ορίζει για το μέλλον, δεν έχει αναδρομική δύναμη και διατηρεί την ισχύ του εφόσον άλλος κανόνας δικαίου δεν τον καταργήσει ρητά ή σιωπηρά».

4. Στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του **π.δ. 668/1981** «Καταστατικό Ταμείου Ασφαλίσεως Εμπόρων» (Α' 167) ορίζεται:

« Άρθρον 61 - Εισφοραί ησφαλισμένων

1... 7. Δύνανται τη αιτήσει των ν` απαλλαγούν της υποχρεώσεως καταβολής εισφορών υπέρ του Κλάδου Συντάξεων του Ταμείου, ησφαλισμένοι έχοντες συμπληρώσει το 75ον έτος της ηλικίας των ως και τον απαιτούμενον συντάξιμον χρόνον προς θεμελίωσιν συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος. Η διακοπή της καταβολής των εισφορών άρχεται από της πρώτης του επομένου της υποβολής της αιτήσεως μηνός, ο δε χρόνος δι` ον δεν καταβάλλονται εισφοραί δεν δύναται να λογισθή ως συντάξιμος, της συντάξεώς των υπολογιζομένης κατά τας ισχυούσας κατά τον μήνα της διακοπής της καταβολής διατάξεις.

Η περί απαλλαγής αίτησις του ησφαλισμένου είναι ελευθέρως ανακλητή υπ` αυτού, ανακαλουμένης ωσαύτως και της σχετικής αποφάσεως του Δ. Συμβουλίου. Εις την περίπτωσιν ταύτην ο ησφαλισμένος υποχρεούται να καταβάλη απάσας τας εισφοράς του Κλάδου Συντάξεων από του χρόνου της απαλλαγής μέχρι της ανακλήσεως αυτής, βάσει του ισχύοντος κατά τον χρόνον της καταβολής ποσού εισφοράς μεθ` όλων των επ` αυτής προσθέτων επιβαρύνσεων.»

5. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3, 4 και 12 παρ 1 και 3 του **ν. 2676/1999** «Σύσταση ΟΑΕΕ και λοιπές διατάξεις» (Α'1) ορίζεται:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α` ΕΝΟΠΟΙΗΣΕΙΣ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ- ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Άρθρο 1 - Σύσταση Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών 1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.). Ο Οργανισμός τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και έχει έδρα την Αθήνα. 2. Ο Ο.Α.Ε.Ε. περιλαμβάνει τον Κλάδο Σύνταξης και τον Κλάδο

Υγείας με πλήρη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια έκαστος.

Άρθρο 2 - Σκοπός Ο.Α.Ε.Ε.

Ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών έχει ως σκοπό την ασφαλιστική κάλυψη των προσώπων που αναφέρονται στο επόμενο άρθρο σε περίπτωση γήρατος, αναπηρίας, θανάτου, ατυχήματος, ασθένειας και μητρότητας, καθώς και των μελών της οικογενείας τους σε περίπτωση ασθένειας ή θανάτου τους.

Άρθρο 3 - Ασφαλιζόμενα πρόσωπα στον Ο.Α.Ε.Ε.

1. Στην ασφάλιση του ανωτέρω Οργανισμού υπάγονται υποχρεωτικά πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα υπαγόμενο στην ασφάλιση του Ταμείου Ασφάλισης Εμπόρων (Τ.Α.Ε.), του Ταμείου Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδος (Τ.Ε.Β.Ε.), του Ταμείου Συντάξεων Αυτοκινητιστών (Τ.Σ.Α.), το τακτικό προσωπικό του Τ.Σ.Α., καθώς και οι ξενοδόχοι ... 2. Από την έναρξη ισχύος του κατά το άρθρο 12 παρ. 2 Οργανισμού, όλοι οι ασφαλισμένοι των καταργούμενων Ταμείων μεταφέρονται στον Ο.Α.Ε.Ε. και θεωρούνται ασφαλισμένοι αυτού. 3. Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε στα καταργούμενα Ταμεία, ο χρόνος που αναγνωρίσθηκε και εξαγοράσθηκε ως συντάξιμος στα Ταμεία αυτά, καθώς και ο χρόνος που διανύεται ή αναγνωρίζεται έως την έναρξη ισχύος του Οργανισμού, λογίζεται ότι πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε.

Άρθρο 4 - Καταργούμενοι Οργανισμοί

1. Από την έναρξη ισχύος του προβλεπόμενου από το άρθρο 12 παρ. 2 του παρόντος νόμου Οργανισμού, το Τ.Α.Ε., το Τ.Ε.Β.Ε. και το Τ.Σ.Α. καταργούνται και το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας αυτών περιέρχεται αυτοδικαίως στον Κλάδο Σύνταξης και στον Κλάδο Υγείας του Ο.Α.Ε.Ε. αντίστοιχα, ως καθολικό διάδοχο, χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων προσώπων...»

6. Στις διατάξεις των άρθρων 5 και 38 του π.δ 258/2005 «Καταστατικό ΟΑΕΕ» (Α' 316) ορίζεται:

Άρθρο 5

«1. Οι ασφαλισμένοι του Ο.Α.Ε.Ε., ανεξάρτητα από το χρόνο υπαγωγής τους στην ασφάλιση του Οργανισμού, καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές, το ποσό των οποίων είναι ίσο με το 20% του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπάγονται...»

Άρθρο 38 - Έναρξη ισχύος

«Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1.1.2006.»

7. Στο άρθρο 39 του **π.δ. 154/2006** «Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών» (Α'167) ορίζεται:

« Άρθρο 39- Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου του 2007, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

8. Στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 70 του **ν. 3518/2006** (Α'272) «Αναδιάρθρωση ΤΣΜΕΔΕ, Θέματα ΙΚΑ, ΟΑΕΕ κ.λ.π.), ορίζεται:

Άρθρο 70

«1...2. Γενικές ή ειδικές διατάξεις που αφορούν τα καταργούμενα από 1.1.2007, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 2676/1999 (ΦΕΚ 1 Α') Ταμεία ΤΕΒΕ, ΤΑΕ και ΤΣΑ, εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έχουν καταργηθεί ρητά ή το θέμα στο οποίο αναφέρονται δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά με νεότερη διάταξη της νομοθεσίας του Ο.Α.Ε.Ε.»

9. Τα άρθρα 39, 51 παράγραφος 1, 53 παράγραφος 1 στοιχ. Δ και 55 παράγραφοι 1 και 2 του **ν. 4387/2016** ως ισχύει, ορίζουν τα εξής:

Άρθρο 39 - Εισφορές αυτοπασχολουμένων και ελεύθερων επαγγελματιών (στην αρχική του έκδοση, πριν την αντικατάστασή του με το άρθρο 35 Ν.4670/2020, Α' 43)

« 1. α. Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τη διάκριση του Ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν, σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε., ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 20%.

2. ... 13. Όσοι ασφαλισμένοι συμπληρώνουν 40 χρόνια ασφάλισης, με αίτησή τους μπορούν να καταβάλλουν, μειωμένη κατά το 50%, ασφαλιστική εισφορά, παραιτούμενοι από την προσαύξηση της σύνταξής τους ως προς τα επόμενα έτη ασφάλισης.»

Άρθρο 51- Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης - Σύσταση – Σκοπός

«1. Συνιστάται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α», το

οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και έχει την έδρα του στην Αθήνα.

Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τα άρθρα 53 επ. και ο Ε.Φ.Κ.Α. καθίσταται οιοονεί καθολικός διάδοχος αυτών».

Άρθρο 53

«1. Ο ε-Ε.Φ.Κ.Α. αποτελείται από, έναν (1) κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, στον οποίο εντάσσονται, σύμφωνα με τα ειδικώς οριζόμενα στο άρθρο 51 του παρόντος, οι παρακάτω φορείς, με τους κλάδους, τομείς και λογαριασμούς τους, πλην των αναφερόμενων στο Κεφάλαιο ΣΤ', ως εξής:

A... B...Γ...

Δ. Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).

α. Κλάδος Κύριας Ασφάλισης.

αα. Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Ο.Α.Ε.Ε.

ββ. Τομέας Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων.

β. Κλάδος Υγείας.

αα. Λογαριασμός παροχών σε χρήμα...»

Άρθρο 55 - Ασφαλιστέα πρόσωπα

«1. Στην ασφάλιση του Ε.Φ.ΚΑ. υπάγονται υποχρεωτικά:

α. Οι μέχρι την ένταξη ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών αυτών των εντασσόμενων φορέων, τομέων, κλάδων και λογαριασμών, καθώς και οι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του Δημοσίου και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών αυτών...

2. Οι ασφαλισμένοι των ανωτέρω εντασσόμενων φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών, καθώς και του Δημοσίου, εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας αυτών, όπως ισχύουν, εκτός όσων ειδικά ορίζει με τις διατάξεις του ο παρών νόμος».

10. Στις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. **4670/20** (Α' 43) «Ασφαλιστική Μεταρρύθμιση κ.λ.π.» ορίζεται:

Άρθρο 35- Αντικατάσταση του άρθρου 39 του ν. 4387/2016

«Το άρθρο 39 του ν. 4387/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 39- «Εισφορές αυτοτελώς απασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών

1. Για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, οι αυτοτελώς απασχολούμενοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες ασφαλισμένοι του Ε.Φ.Κ.Α. κατατάσσονται από την 1.1.2020 σε έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες, ως προς τις οποίες το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κύριας σύνταξης αντιστοιχεί ως εμφανίζεται στον κατωτέρω πίνακα: ...2... 3. Από την 1.1.2020 θεσπίζεται ειδική ασφαλιστική κατηγορία για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών, ως προς την οποία το ποσό της μηνιαίας εισφοράς αντιστοιχεί ως εμφανίζεται στον κατωτέρω πίνακα: ... 4. Στην ειδική κατηγορία κατατάσσονται οι νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενοι για πέντε (5) έτη από την έναρξη ασκήσεως του επαγγέλματος κατόπιν αιτήσεώς τους... Για τους ελεύθερους επαγγελματίες που δεν έχουν συμπληρώσει πέντε (5) έτη ασφάλισης και μέχρι τις 31.12.2019 δεν υπάγονταν σε καθεστώς καταβολής μειωμένων ασφαλιστικών εισφορών, είναι δυνατή η εφαρμογή των ανωτέρω από την 1.1.2020 και για όσο χρονικό διάστημα υπολείπεται της συμπλήρωσης πέντε (5) ετών. 5... 6 ... 7. Υποχρέωση καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών των παραγράφων 1-7 έχουν οι ασφαλισμένοι κατά το άρθρο 55 αυτοτελώς απασχολούμενοι και:

α. οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι οποίοι, σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές, ειδικές και καταστατικές διατάξεις, ασφαλίζονται ή αναλαμβάνουν ασφαλιστέα εργασία στον πρώην Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ). β...»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα :

11. Με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/81(Περί εγκρίσεως του Καταστατικού του Ταμείου Ασφάλισης Εμπόρων) δόθηκε η δυνατότητα στους ασφαλισμένους του π. Τ.Α.Ε., που έχουν συμπληρώσει το 75^ο έτος της ηλικίας τους και τον απαιτούμενο συντάξιμο χρόνο προς θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, να συνεχίσουν την άσκηση της δραστηριότητάς τους απαλλασσόμενοι από την καταβολή των εισφορών Κλάδου Σύνταξης, υποχρεούμενοι μόνο στην καταβολή των εισφορών του Κλάδου Ασθενείας.

12. Με τον ν. 2676/1999 «Οργανωτική και λειτουργική αναδιάρθρωση των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και άλλες διατάξεις» προβλέφθηκε η σύσταση νομικού

προσώπου δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Οργανισμός Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών», στην υποχρεωτική ασφάλιση του οποίου υπάγονται, μεταξύ άλλων, τα πρόσωπα εκείνα τα οποία ασκούν επάγγελμα υπαγόμενο στην ασφάλιση του Τ.Α.Ε., ορίστηκε δε ότι από την έναρξη λειτουργίας του Ο.Α.Ε.Ε. θα μεταφερθούν σε αυτόν, θεωρούμενοι ως ασφαλισμένοι του, όλοι οι ασφαλισμένοι του Τ.Α.Ε., η δε έναρξη λειτουργίας του Ο.Α.Ε.Ε. θα συνέπιπτε με την έναρξη ισχύος του Οργανισμού του, ο οποίος θα εκδιδόταν σύμφωνα με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 12 του ίδιου νόμου, ενώ από το ίδιο χρονικό σημείο θα επερχόταν κατάργηση του ανωτέρω Ταμείου, του Ο.Α.Ε.Ε. καθισταμένου καθολικού διαδόχου αυτού.

Κατ' επίκληση της ανωτέρω εξουσιοδοτικής διάταξης εκδόθηκε ο Οργανισμός του Ο.Α.Ε.Ε. (π.δ. 154/2006), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 39 αυτού, από 1.1.2007. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 12 του ν. 2676/1999 εκδόθηκε το π.δ. 258/2005 «Καταστατικό του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.)», που άρχισε να ισχύει, σύμφωνα με το άρθρο 38 αυτού, από την 1.1.2006.

Με τις διατάξεις του Καταστατικού του Ο.Α.Ε.Ε. και, συγκεκριμένα, με το άρθρο 5 αυτού, ορίστηκαν ενιαίες ασφαλιστικές κατηγορίες για όλους τους ασφαλισμένους του Οργανισμού, χωρίς διακρίσεις, ανεξάρτητα μάλιστα από τον χρόνο υπαγωγής τους στην ασφάλιση, καθώς και ενιαίο ύψος οφειλομένων ασφαλιστικών εισφορών (ίσο προς το 20% του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας στην οποία υπάγεται ο ασφαλισμένος) για τους ασφαλισμένους της κάθε ασφαλιστικής κατηγορίας.

13. Εξάλλου, με το άρθρο 70 παρ. 2 του ν. 3518/2006 προβλέφθηκε ότι οι γενικές ή ειδικές διατάξεις που αφορούν τα καταργούμενα από 1.1.2007, Ταμεία Τ.Ε.Β.Ε., Τ.Α.Ε. και Τ.Σ.Α., εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έχουν καταργηθεί ρητά ή το θέμα στο οποίο αναφέρονται δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά με νεότερη διάταξη της νομοθεσίας του Ο.Α.Ε.Ε.

14. Ακολούθως, με το άρθρο 53 του ν. 4387/2016, από 01/01/2017 ο ΟΑΕΕ εντάχθηκε στον ΕΦΚΑ (ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α.) ο οποίος κατέστη οιονεί καθολικός διάδοχος αυτού.

Σκοπός της σύστασης ενός Ενιαίου Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, ήταν η πλήρης αναμόρφωση του συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, στη βάση των γενικών αρχών της εξασφάλισης αξιοπρεπούς διαβίωσης και της κοινωνικής

προστασίας με όρους ισότητας, κοινωνικής δικαιοσύνης, αναδιανομής και αλληλεγγύης των γενεών, όπως η υποχρέωση αυτή του Κράτους προκύπτει και κατοχυρώνεται στο άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος. Η ύπαρξη ενός ενιαίου φορέα ασφάλισης πέραν του ότι υλοποιεί την βασική αρχή της ισονομίας που χαρακτηρίζει το νέο σύστημα, απλοποιεί τις εν γένει κοινωνικοασφαλιστικές διαδικασίες, καθιερώνει πλήρη ισονομία μέσω της ουσιαστικής ενοποίησης του υπάρχοντος καθεστώτος κοινωνικής ασφάλισης με θέσπιση ενιαίων κανόνων για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους και ανακαθορισμό συντάξεων των ήδη συνταξιούχων, με σκοπό την άμβλυση των κοινωνικών ανισοτήτων και την εξασφάλιση επαρκούς συντάξεως για τις επισφαλείς κοινωνικά ομάδες.

Οι σκοποί αυτοί, οι οποίοι συνιστούν σοβαρούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, επιτυγχάνονται, κατά την κρίση του νομοθέτη, μέσω των διατάξεων που συνθέτουν τον πυρήνα της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, ο οποίος συνίσταται στην εγκατάλειψη του μέχρι σήμερα κρατούντος στην Ελλάδα συστήματος κοινωνικής ασφάλισης σε περισσότερους του ενός φορείς, για τους οποίους ίσχυαν διαφορετικές προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση και θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος, και στην υιοθέτηση ενιαίων κανόνων για όλους τους ασφαλισμένους και τους συνταξιούχους.

Οι ενιαίοι αυτοί κανόνες που εφαρμόζονται για όλους, παλαιούς και νέους συνταξιούχους, εργαζόμενους στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους, αφορούν σε ζητήματα τόσο οργανωτικά, με κυριότερο τη δημιουργία ενός φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης για όλους τους ασφαλισμένους (Ε.Φ.Κ.Α.), στον οποίο εντάσσονται όλοι οι υφιστάμενοι αντίστοιχοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης, όσο και ουσιαστικά, με κυριότερο τον ενιαίο τρόπο υπολογισμού των εισφορών και των παροχών, μέσω της θέσπισης του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης, το οποίο είναι ανεξάρτητο από την εθνική σύνταξη, αθροίζεται με αυτήν και συνδέεται με τις καταβληθείσες εισφορές, καθόσον, ως ενιαία βάση υπολογισμού του, καθιερώνεται το εισόδημα των ασφαλισμένων από την ασφαλιστέα δραστηριότητα καθ' όλη τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου.

15. Με τις διατάξεις του άρθρου 39 ν. 4387/2016, από 1.1.2017 τέθηκε σε εφαρμογή το νέο ενιαίο σύστημα υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών της χώρας,

ενώ, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 55 του ίδιου νόμου οι ασφαλισμένοι των εντασσόμενων φορέων, κλάδων, τομέων και λογαριασμών, καθώς και του Δημοσίου στον ΕΦΚΑ εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας αυτών, όπως ισχύουν, εκτός όσων ειδικά ορίζει με τις διατάξεις του ο ν. 4387/2016. Ειδικότερα, με το άρθρο 39 ν. 4387/2016 αναμορφώθηκε το σύστημα υπολογισμού των εισφορών των ασφαλισμένων της χώρας που προέρχονταν από το Ε.Τ.Α.Α. και τον Ο.Α.Ε.Ε. και εισήχθησαν ενιαίοι κανόνες για τον κλάδο κύριας σύνταξης, καθώς και ως προς την βάση υπολογισμού της εισφοράς. Έτσι ορίστηκε ενιαίο ύψος ασφαλιστικών εισφορών που υπολογίζεται με βάση το πραγματικό εισόδημα του ασφαλισμένου και έπαυσε να ισχύει το προϊσχύσαν σύστημα των ασφαλιστικών κλάσεων, κατηγοριών ή τεκμαρτών ποσών που αποτελούσε άδικη βάση υπολογισμού, καθώς δεν αντανakλούσε τις πραγματικές οικονομικές δυνατότητες του ασφαλισμένου. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζονται ενιαίοι κανόνες για όλες τις κατηγορίες των ασφαλισμένων του νέου φορέα ΕΦΚΑ και τα βάρη κατανέμονται κατά δίκαιο τρόπο ανάλογα με τις δυνάμεις του εκάστοτε ασφαλισμένου. (βλ. σχετ. αιτιολογική έκθεση ν. 4387/2010 σελ. 21). Με την θέση σε ισχύ των διατάξεων αυτών θεωρούνται καταργημένες όλες οι αντίθετες διατάξεις που προέβλεπαν υπολογισμό εισφορών με διαφορετικό τρόπο, ως και άλλη βάση υπολογισμού.

16. Στο ανωτέρω σύστημα του Ε.Φ.Κ.Α., και ήδη e-Ε.Φ.Κ.Α., μετά το ν. 4670/2020, εντάχθηκε, όπως προαναφέρθηκε, η πλειονότητα των φορέων κοινωνικής ασφάλισης που προσδιορίζονται με τις οικείες διατάξεις, οι ειδικότερες δε ρυθμίσεις των ανωτέρω νόμων, λόγω του γενικού τους χαρακτήρα, εφαρμόζονται επί όλων των ενταχθέντων οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και όλων των κατηγοριών συνταξιούχων, μη εξαιρουμένων των συνταξιούχων του π. Τ.Α.Ε., η απαλλαγή των οποίων από τις επίμαχες εισφορές θα ερχόταν σε αντίθεση με το σκοπό των διατάξεων των νόμων 4387/2016 και 4670/2020.

Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4670/20 και ειδικότερα επί του άρθρου 35, με το οποίο αντικαθίσταται το άρθρο 39 του ν. 4387/2016: *«Με την προτεινόμενη διάταξη μεταρρυθμίζεται το σύστημα καταβολής εισφορών για αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες κατόπιν των αποφάσεων υπ'αρ. 1880 και 1888/2019 της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας... Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας προέβη σε σημαντικές αποσαφηνίσεις αναφορικά με το πλαίσιο, εντός του οποίου δύναται να κινηθεί ο κοινός νομοθέτης*

κατά τη θέσπιση των κανόνων που αφορούν τις ασφαλιστικές εισφορές. Πιο συγκεκριμένα, επισημάνθηκαν τα εξής: α. Η ασφαλιστική εισφορά των ασφαλισμένων μισθωτών ή μη, αποτελεί υποχρεωτική χρηματική παροχή... β.. γ. Ο κοινός νομοθέτης είναι ελεύθερος να επιλέγει το κατάλληλο σύστημα χρηματοδότησης των ασφαλιστικών παροχών, δηλαδή είτε σύστημα καθορισμένων εισφορών είτε σύστημα καθορισμένων παροχών... Άρα μπορεί να παρέχει την κοινωνική ασφάλιση υπό ενιαίους κανόνες, εφόσον το επιτυγχάνει με όρους ισότητας, σύμφωνα με τις επιταγές του άρθρου 4 παρ. 1 του Συντάγματος...».

17. Σημειώνεται ότι αντίστοιχου περιεχομένου διάταξη προς την ευνοϊκή διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του πδ 668/81, απουσιάζει τόσο στο ασφαλιστικό καθεστώς του Ο.Α.Ε.Ε. όσο και στο ισχύον υπό το ν. 4387/2016 ασφαλιστικό καθεστώς του ΕΦΚΑ, στο οποίο όμως προβλέπεται ευνοϊκή μεταχείριση άλλων κατηγοριών ασφαλισμένων.

Ειδικότερα, με το νέο σύστημα προωθείται η υποστήριξη των νέων επιστημόνων και ελεύθερων επαγγελματιών, μέσω της λήψης ειδικής μέριμνας για τους νέους ασφαλισμένους έως πέντε έτη ασφάλισης (πρώην ΕΤΑΑ, πρώην ΟΑΕΕ), διευρύνεται η ευνοϊκή μεταχείριση των νέων μέσω της θέσπισης ειδικής εισφοράς κάτω της πενταετίας σε όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες, ενισχύεται η θέση των νέων μέσα από την κατάργηση της υποχρέωσης επιστροφής των ασφαλιστικών οφειλών για τους νέους επιστήμονες που προκαλούνταν λόγω μειωμένων εισφορών για τα πρώτα πέντε έτη ασφάλισής τους, αναμορφώνεται πλήρως το νομοθετικό πλαίσιο και ρυθμίζεται η απασχόληση των εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχων του ΕΦΚΑ, με τη θέσπιση ενιαίου κανόνα σύμφωνα με τον οποίο στους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους του ΕΦΚΑ, που αναλαμβάνουν εργασία ή αποκτούν ιδιότητα ή δραστηριότητα, που υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ, καταβάλλονται οι ακαθάριστες συντάξεις - κύριες και επικουρικές- μειωμένες σε ποσοστό 30% για όσο χρονικό διάστημα εργάζονται ή διατηρούν την ιδιότητα ή την δραστηριότητα αυτή.

Μάλιστα, στην αρχική μορφή της, η παράγραφος 13 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016 προέβλεπε καταβολή μειωμένης κατά το 50% της ασφαλιστικής εισφοράς για όσους ασφαλισμένους συμπληρώνουν 40 χρόνια ασφάλισης, ρύθμιση που δεν επαναλήφθηκε στον νόμο 4670/2020.

18. Ως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο νομοθέτης όρισε ότι οι ειδικές διατάξεις που αφορούν στα καταργούμενα ταμεία και στους ασφαλιστικούς εν γένει οργανισμούς που εντάχθηκαν αρχικά στον ΟΑΕΕ και στη συνέχεια στον ΕΦΚΑ, διατηρούνται σε ισχύ κατά το μέρος που δεν προσκρούουν στον νέο νόμο και δεν έχει ρυθμιστεί το θέμα διαφορετικά με τις νεώτερες διατάξεις.

19. Γίνεται πάγια δεκτό, ότι η κατάργηση νόμου επέρχεται με νεότερο νόμο, είτε ρητά είτε σιωπηρά, όταν εκ της έννοιας του περιεχομένου του νεότερου νόμου προκύπτει σαφώς, ότι σκοπείται η κατάργηση του προηγούμενου, ή όταν το περιεχόμενο του νεότερου νόμου είναι αντίθετο ή ασυμβίβαστο προς αυτό του προγενέστερου και το δια του προγενέστερου νόμου ρυθμισθέν θέμα ρυθμίζεται πλέον αποκλειστικά, ή αντίθετα, ή άλλως από τον νεότερο (ΑΠ 263/1982, ΝΣΚ 126/2020, 198/2014, 216/2010, 281/2009 Σημαντήρας Γενικά Αρχαί του Αστικού Δικαίου Γ' έκδ. σελ. 88, 91).

20. Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 2 του Αστικού Κώδικα καθιερώνεται η αρχή της μη αναδρομικότητας του νόμου, που αποβλέπει στην κατά το δυνατό βεβαιότητα των δικαιωμάτων, την ασφάλεια των συναλλαγών και τη σταθερότητα δικαίου. Έτσι, όταν ο νέος νόμος καλείται να ρυθμίσει έννομες συνέπειες, που γεννήθηκαν μετά την έναρξη εφαρμογής του, αλλά πηγάζουν από έννομες σχέσεις ή καταστάσεις προϋφιστάμενες του νόμου, τότε δεν πρόκειται για μη επιτρεπτή αναδρομική ισχύ αυτού, αλλά για επιτρεπτή μη γνήσια αναδρομή, και οι ρυθμίσεις του νέου νόμου εφαρμόζονται από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του, ενώ κάθε διάταξη νόμου αντίθετη προς τις διατάξεις του νέου νόμου καταργείται (ΑΠ 1063/2013).

Αντίθετα δεν εφαρμόζεται επί των εννόμων καταστάσεων, οι οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οριστικώς υπό το κράτος του προγενέστερου νόμου. Ο εφαρμοστής δε του δικαίου δεσμεύεται να εφαρμόσει το νέο νόμο σε σχέσεις, καταστάσεις και δικαιώματα που δημιουργήθηκαν μετά την έναρξη της ισχύος του, ενώ ως προς τις σχέσεις, τις καταστάσεις και τα δικαιώματα, τα οποία δημιουργήθηκαν υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, οφείλει να εφαρμόσει το παλαιό δίκαιο.

21. Αφετηρία σε κάθε ερμηνευτική εργασία αποτελεί η γραμματική ερμηνεία, η οποία αναφέρεται στην αναζήτηση του νοήματος του κανόνα δικαίου το οποίο

εμπεριέχουν, κατ' αρχάς, οι λέξεις που επιλέχθηκαν στον κρίσιμο κανόνα δικαίου. Επιπλέον, αν διαπιστωθεί ο σκοπός που επεδίωκε ο ιστορικός νομοθέτης, τότε μπορεί να αποκαλυφθεί το νόημα του κανόνα δικαίου που εξυπηρετεί καλύτερα αυτόν τον σκοπό (τελολογική ερμηνεία). Ως σκοπός (ratio) του ιστορικού νομοθέτη εννοείται η βούληση, δηλαδή, η ρυθμιστική πρόθεση και οι αξιολογικές αποφάσεις των προσώπων τα οποία συνέταξαν τον ερμηνευόμενο κανόνα δικαίου (Απόστολος Σ. Γεωργιάδης Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου σελ. 59). Ακόμα, σύμφωνα με τη συστηματική ερμηνεία των κανόνων δικαίου αναζητείται το νόημα του κανόνα δικαίου, το οποίο είναι δυνατόν να αποκαλυφθεί και με έρευνα της θέσης και λειτουργίας του μέσα σε όλο το σύστημα δικαίου, στο οποίο ο κανόνας ανήκει. Συνεπώς, δυνατόν να επιλεγεί η ερμηνευτική εκδοχή που επιτυγχάνει την αρμονική ένταξη του ερμηνευόμενου κανόνα στο σύστημα (Απόστολος Σ. Γεωργιάδης, οπ. π., σελ. 58).

22. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές της μεθοδολογίας του δικαίου, ο νεότερος κανόνας δικαίου υπερισχύει του προγενέστερου (*lex posterior derogat legi priori*). (ΝΣΚ 143/2021, ΝΣΚ Ολ 138/2021 όπου πρπμ σε ΝΣΚ 89/2021, ΝΣΚ 73/2021, ΝΣΚ 126/2020 κ.λ.π.). Το νομικό «αξίωμα» ότι ο μεταγενέστερος νόμος καταργεί τον προηγούμενο έχει τη λογική βάση ότι αφού ο νομοθέτης ρυθμίζει σήμερα τις ίδιες σχέσεις κατά τρόπο διαφορετικό από εκείνον κατά τον οποίο τις είχε ρυθμίσει παλαιότερα, επόμενο είναι στο εξής να ισχύει η νεότερη έκφραση της βούλησής του, που άλλαξε την προηγούμενη, ακόμα και όταν τούτο δεν ορίζεται κατά τρόπο ρητό και πανηγυρικό στον νεότερο νόμο (Βελισσάριος Καρακωστας, «Δύναμη και σχέση προγενέστερου και μεταγενέστερου, γενικού και ειδικού νόμου», Σχόλιο στην ΔΕΑ1808/2000, Περιοδικό Δίκη, Νοέμβριος 2001).

23. Οι διατάξεις του νόμου 4387/2016 ως ισχύουν, αποτελούν στο πλαίσιο του εγκαθιδρυθέντος με το νόμο τούτο συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, πλήρη ρύθμιση του ζητήματος της καταβολής εισφορών από πλευράς μη μισθωτών ασφαλισμένων του e-ΕΦΚΑ, τυγχάνουν άμεσης εφαρμογής, διότι ρυθμίζουν άμεσα και πλήρως το ζήτημα και εν μέρει διαφορετικά από ότι στο παρελθόν και δεν ανέχονται τη διατήρηση της ισχύος της προγενέστερης ευνοϊκής διάταξης της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/198, που πρέπει γι' αυτό να θεωρηθεί σιωπηρά καταργηθείσα.

Εν ολίγοις, αν ήταν ο σκοπός του νόμου ή η βούληση του νομοθέτη, να συμπεριληφθεί σ' αυτές τις ευνοϊκές ρυθμίσεις και η προγενέστερη διάταξη του άρθρου 61 πδ 668/1981, χωρίς να διαταραχθεί η ισότητα στην δίκαιη καταβολή των εισφορών του μεγαλύτερου ασφαλιστικού φορέα της χώρας, θα είχε οριστεί ρητά.

Συμπερασματικά, από τα προαναφερθέντα συνάγεται ότι το άρθρο 61 του πδ 668/81 είναι μεν ειδική διάταξη, έρχεται όμως σε πλήρη αντίθεση με το περιεχόμενο του νεότερου νόμου και το δια του προγενέστερου νόμου ρυθμισθέν θέμα ρυθμίζεται πλέον αποκλειστικά, ή αντίθετα, ή άλλως από τον νεότερο.

Η αντίθετη ερμηνεία, σύμφωνα με την οποία οι ασφαλισμένοι του π. ΤΑΕ έχουν τη δυνατότητα να απαλλαγούν από την καταβολή των εισφορών του Κλάδου Σύνταξης, θα παραβίαζε τις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της ασφαλιστικής ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 και 5 Σ.), η οποία δεσμεύει τον νομοθέτη και κατά την εκδήλωση της κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος κρατικής μέριμνας για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων και επιβάλλει τη συμμετοχή αυτών με ίσους όρους στο σύστημα παροχών και αντιπαροχών της κοινωνικής ασφάλισης (ΟΛΣΤΕ 1891/2019 σκέψη 30 με παραπομπή σε περαιτέρω νομολογία), της κοινωνικής αλληλεγγύης (άρθρο 25 παρ. 4 Σ.) και της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ.) με την, χωρίς τη συνδρομή λόγων γενικότερου συμφέροντος, αναγνώριση ευμενών διακρίσεων υπέρ της κατηγορίας αυτής των ασφαλισμένων.

24. Εξάλλου, η ισχύς των παραπάνω διατάξεων (π.δ. 258/2005 και ν. 4387/2016) εκτείνεται στο μέλλον χωρίς να έχει αναδρομική δύναμη. Ενταύθα ο νομοθέτης ακολούθησε την γενική αρχή του Δικαίου, που αποτυπώνεται στη διάταξη του άρθρου 2 Α.Κ., της μη αναδρομής του νόμου και επομένως, η κατάργηση των διατάξεων του άρθρου 61 παρ. 7 πδ 668/1981 ενεργεί για το μέλλον και η Διοίκηση υποχρεούται να εφαρμόσει την εν λόγω διάταξη στις περιπτώσεις εκείνες οι οποίες γεννήθηκαν και διαμορφώθηκαν οριστικώς υπό το κράτος προγενέστερου νόμου. (βλ. σχετ. Γεωργιάδη - Σταθόπουλου «Αστικός Κώδιξ, κατ' άρθρο ερμηνεία, Ι, Γενικά Αρχαί», εκδ. 1978 σελ. 5).

25. Ενόψει των ανωτέρω, κατά την έννοια της παραγράφου 2 του άρθρου 70 του ν. 3518/2006 και παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ν. 4387/2016, η ως άνω προβλεπόμενη, από την παράγραφο 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/1981, δυνατότητα απαλλαγής καταβολής εισφορών, των ασφαλισμένων στο π. ΤΑΕ, που έχουν συμπληρώσει το 75^ο έτος της ηλικίας τους και τον απαιτούμενο συντάξιμο

χρόνο προς θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, εξακολουθεί να είναι εφαρμοστέα και μετά την ένταξη του Τ.Α.Ε. στον Ο.Α.Ε.Ε. και αυτού στον ΕΦΚΑ, ήδη e-ΕΦΚΑ, μόνο όμως για τους ασφαλισμένους που είχαν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις του π. ΤΑΕ. μέχρι την κατάργηση του Ταμείου, ήτοι μέχρι την 31η-12-2006.

Με την ανωτέρω άποψη, περί ισχύος της εν λόγω διάταξης μόνο για τους ασφαλισμένους που έχουν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω γήρατος μέχρι 31-12-2006, συμπορεύεται άλλωστε και η ερμηνευτική προσέγγιση της Διοίκησης του Ο.Α.Ε.Ε., όπως διατυπώνεται στη με αριθμό 36/2009 εγκύκλιό της (βλ. παρ 2).

Απάντηση

26. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

Η καταστατική διάταξη του π. Ταμείου Ασφάλισης Εμπόρων (Τ.Α.Ε.) της παραγράφου 7 του άρθρου 61 του π.δ. 668/81, που προβλέπει τη δυνατότητα των ασφαλισμένων στο π. Τ.Α.Ε., που έχουν συμπληρώσει το 75^ο έτος της ηλικίας τους και τον απαιτούμενο συντάξιμο χρόνο προς θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος λόγω γήρατος, να συνεχίσουν την άσκηση της δραστηριότητάς τους, απαλλασσόμενοι από την καταβολή των εισφορών Κλάδου Σύνταξης, υποχρεούμενοι μόνο στην καταβολή των εισφορών του Κλάδου Ασθενείας, εξακολουθεί να είναι εφαρμοστέα και μετά την ένταξη του Τ.Α.Ε. στον Ο.Α.Ε.Ε. και αυτού στον ΕΦΚΑ, ήδη e-ΕΦΚΑ, μόνο όμως για τους ασφαλισμένους που είχαν ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα, σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις του π. Τ.Α.Ε., μέχρι την κατάργηση του Ταμείου, ήτοι μέχρι την 31η-12-2006.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 21-06-2023

Ο Πρόεδρος

Η εισηγήτρια

Γεώργιος Κανελλόπουλος
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Γεωργία Κούζιου
Πάρεδρος ΝΣΚ